

a mnohdy nacházíme značně staré exempláře i ve zcela zpustlých zahradách, kde po léta vytrvávají, aniž by se druh alespoň lokálně přitom šířil. Náhodné zanesení druhu z Lužice i zplanění je však přesto možné.

Věrohodnost údajného Menzelova nálezu *O. regalis* u Nového Města pod Smrkem (LORINSER Consp. Stachyopter. 1838, sec. HOHENBÜHEL-HEUFLER Österr. Bot. Z. 20: 87, 1870) je pochybná. Menzel sdělil později Čelakovskému, že tento druh nikdy sám nesbíral (ČELAKOVSKÝ 1870: 354).

Celkové rozšíření: Západní a j. Evropa, s. část stř.

Evropy, na sever do j. Skandinávie, k východu ojedinele do v. Polska; Malá Asie, v. Černomoří. Dílčí středoevropská hranice areálu se ze severu dotýká území Čech. Blízké taxony, někdy spojované s *O. regalis* s. str., jsou zastoupeny v s. Africe, Asii včetně Dálného východu a v Severní a Jižní Americe. — Mapy: HULTÉN AA 1958: 263; MEUSEL et al. 1965; AFE 1972: 51.

Význam: Pro svou dekorativnost občas pěstována v zahradách a parcích na vlhkých stinných a polostinných místech.

Ordo *Hymenophyllales* — blánatcovité

8. *Hymenophyllaceae* LINK — blánatcovité *)

Lit.: MORTON C. V. (1968): The genera, subgenera, and sections of the Hymenophyllaceae. Contr. U. S. Nat. Herb. 38/5: 153—214. — DUNK K. (1973): Tropische Hautfarne in Europa. Hoppea 31: 205—234.

Vytrvalé, malé, mechům podobné byliny s plazivým oddenkem. Listy zpeřené s tenkou čepelí, žilnatina otevřená. Výtrusnicové kupky na okrajích listů, kryté pohárkovitou ostěrou; výtrusnice přisedají na krátký sloupek. Výtrusy stejnotvaré, triletní. Prokel páskovitý, rozvětvený, jednovrstevný. — 42 rodů (asi 600 druhů), rozšířených především v tropech. Pojetí rodů se může u jednotlivých autorů podstatně lišit (4—42).

1. *Hymenophyllum* SM. — blánatec

Hymenophyllum SMITH Mém. Acad. Roy. Sci. Turin 5: 418, 1793.

Lit.: ČEROVSKÝ J. (1965): Dvě nejpodivuhodnější kapradiny české flory. Živa, ser. n., 13: 88—90.

Asi 25 druhů, rostoucích převážně v tropech obou polokoulí. Do Evropy zasahují pouze dva druhy.

1. *Hymenophyllum tunbrigense* (L.) SM. — blánatec kentský Tab. 17/2

Hymenophyllum tunbrigense (LINNAEUS) SMITH in SOWERBY Engl. Bot. 3, tab. 162, 1794 („tunbridgense“). — Syn.: *Trichomanes tunbrigense* L. Sp. Pl. 1098, 1753.

EXSİKÁTY: Extra fines: DÖRFLER Herb. Norm., no 4600. — BORNMÜLLER Herb. Exs. Maderense, no 1464.

Vytrvalé byliny. Oddenek tenký, dlouze plazivý, větvený, v mládí hustě plevinatý, později lysý. Listy řapíkaté, 2—6 (—9) cm dl., čepel v obrysu podlouhle vejčitá až podlouhlá, 2—3 × zpeřená, úkrojky lístků čárkovité, jednožilné, drobně pilovitě zubaté, na vrcholu uřaté nebo zaokrouhlené, tmavozelené. Výtrusnicové kupky zpravidla v hor. části čepele, kryté pohárkovitou, dvouchlopnovou, na okrajích dřipenou ostěrou; výtrusnice s šikmým prsten-

cem tlustostěnných buněk. VIII—IX. Chf.

2n = 26 (extra fines)

Z ČSR uváděn patrně omylem. V literatuře není žádný přesný údaj z našeho území, stejně tak chybí herbářový doklad, který by výskyt potvrzoval. Vzhledem k tomu, že roste na vlhkých pískovcových skalách těsně za státní hranicí v NDR, není vyloučeno, že by se blánatec mohl nalézt i u nás, zejména v oblasti Labských pískovců. *H. tunbrigense* roste ve Střední a Jižní Americe, v Austrálii a na Novém Zélandě, v tropické Africe, jv. a v Asii; v Evropě se vyskytuje ve Velké Británii a Irsku a ojedinele v z., s. a stř. Evropě. Někteří autoři považují rostliny z Austrálie, Asie a mnohdy i z Ameriky za jiné blízké příbuzné taxony. — Mapy: MEUSEL et al. 1965: 11; AFE 1972: 61; HEGI ed. 3, 1/1: 122, 1984.

*) Zpracoval J. Chrtek.

Tab. 17: 1 *Osmunda regalis*, 1a — část listu. 2 *Hymenophyllum tunbrigense*, 2a — část listu.

